

Roczne sprawozdanie za 2023 r. z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań.

Na podstawie art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej sporządzone zostało roczne sprawozdanie z realizacji zadań z tego zakresu. Zgodnie z tym artykułem Wójt w nieprzekraczającym terminie do 31 marca każdego roku zobowiązany jest do przedłożenia w/w dokumentu Radzie Gminy. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania, które mają być realizowane przez gminę w zakresie wspierania rodziny (art. 176 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Zadania gminy zawarte w tej ustawie realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbicznie. Szereg tych zadań ma na celu rozwój podejmowanych działań na rzecz rodziny mając na względzie wzmocnienie jej roli i funkcji, przeciwdziałanie marginalizacji, degradacji społecznej oraz zapobieganiu występowania sytuacji kryzysowych, a w razie ich wystąpienia podjęcia takich działań, aby zostały one jak najszybciej rozwiązane. Zadania podejmowane przez Gminę mają zatem istotne znaczenie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny. Wieloaspektowa praca z rodziną ma na celu ograniczenie umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz ochrona odpowiedniego poziomu życia. Prowadzone oddziaływania są adresowane przede wszystkim do rodzin, u których występują deficyty w zakresie prawidłowego wypełniania obowiązków związanych z pełnieniem min. funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Profilaktyka rodzinna jest realizowana przez instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny.

Zadania gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania własne gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ujęte zostały w art. 176 ustawy, cyt:

„Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego , oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci;
- 4) finansowanie:

- a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Ponadto ustawodawca określił zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w art. 8 ustawy:
„1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka”.

Formy pracy, jakie mogą być prowadzone w stosunku do rodziny doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych ujęte zostały w art. 10 ust. 3 przedmiotowej ustawy:

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji; zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Niniejsze sprawozdanie zawiera informację o sposobie realizacji powyższych zadań w 2023 roku.

Realizacja zadań Gminy z zakresu wspierania rodziny.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zbicznie zadania te zostały określone w opracowanym Programie Wspierania Rodziny Gminy Zbiczno na lata: 2022 – 2024 przyjęty uchwałą Nr XXXVIII/283/2021 Rady Gminy Zbiczno z dnia 24 listopada 2021 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbicznie, jako jednostka organizacyjna wspierania rodziny podejmowała w 2023 roku działania:

a) Opracowanie i realizacja 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny

W niniejszym programie skupiono się przede wszystkim na zadaniach Gminy Zbiczno w zakresie przepisów w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Celem głównym programu jest wzmocnienie potencjału rodzin zamieszkujących gminę Zbiczno poprzez budowę i udoskonalenie rozwiązań na rzecz wsparcia rodziny naturalnej.

Cel główny Programu jest realizowany przez następujące trzy cele operacyjne:

- Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie prawidłowego i odpowiedzialnego funkcjonowania rodziny.
- Zapewnienie rodzinom z małoletnimi dziećmi kompleksowego wsparcia.
- Budowanie i wzmacnianie lokalnego systemu wsparcia rodzin naturalnych.

Powyższe cele były realizowane w 2023 r. poprzez m.in. udzielanie specjalistycznego poradnictwa i konsultacji (psychologicznych, socjalnych, prawnych), szkolenia kadry Ośrodka Pomocy Społecznej, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, a także poprzez udzielanie pomocy finansowej i materialnej mieszkańcom gminy.

Osoby borykające się z problemami alkoholowymi, narkotykowymi oraz dotkniętych przemocą w rodzinie mogą otrzymać pomoc w punkcie konsultacyjno-informacyjnym w Zbicznie. W roku 2023 psycholog przeprowadziła 15 rozmów indywidualnych diagnostyczno-terapeutycznych z dziećmi i młodzieżą, 86 rozmów indywidualnych z osobami dorosłymi oraz 5 konsultacji z asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym. Natomiast terapeuta uzależnień pracował z 18 osobami dorosłymi, u których występuje problem nadużywania alkoholu. Niektóre z tych osób uczestniczą systematycznie dwa razy w miesiącu na terapii.

Rodzinom zamieszkującym na terenie gminy Zbiczno udzielano wsparcia finansowego, rzeczowego lub w formie usług społecznych.

W 2023 r. udzielano wsparcia finansowego, tj. zasiłki okresowe (38 rodzin w kwocie: 84.934,91 zł), zasiłki celowe (35 rodzin w kwocie: 48.466,50 zł.) i zasiłki stałe (25 rodzin w kwocie: 125.864,72

zł.) ogółem dla 123 rodzin: w tym z pomocy tej skorzystało 59 rodzin z dziećmi. Udzielono też wsparcia niepieniężnego (usługi opiekuńcze – dla 6 osób dorosłych, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - dla 7 dzieci, które miały prowadzoną min. terapię sensoryczną, logopedyczną, pomoc psychologiczną). Praca socjalna świadczona była ogółem dla 192 rodzin.

Ponadto pomocą w postaci zapewnienia gorącego posiłku wydawanego w dni nauki szkolnej objęto 96 dzieci i uczniów realizujących obowiązek szkolny w szkołach gminnych i poza gminnych, a 59 rodzinom przyznano pomoc w postaci zasiłku celowego na zakup żywności w kwocie: 96.563,00 zł.

b) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym, placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez:

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa

W 2023 r. Ośrodek zatrudniał 2 asystentów rodziny – 2 na podstawie zadaniowego czasu pracy – cały etat. 1 z pracowników przebywał na urlopie wychowawczym, drugi – praca w przeciętnym 40 – godzinnym wymiarze czasu pracy.

Osoby zatrudnione na stanowisku asystenta posiadały stosowne kwalifikacje określone w art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie łączyły swych zadań z wykonywaniem pracy socjalnej czy prowadzeniem postępowań w ramach świadczeń rodzinnych czy świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Asystent w roku objętym sprawozdaniem pracował w różnym okresie w ciągu roku z 13 rodzinami.

Rodziny współpracują z asystentem rodziny z powodów trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, problemów z nadużywaniem alkoholu, konfliktów wewnątrz rodzinnych, zaburzonej komunikacji, dysfunkcji rozwojowych i intelektualnych.

Liczba rodzin, z którymi została zakończona współpraca z asystentem rodziny w 2023 r.: 5.

Z jedną z rodzin dalsza praca z rodziną stała się niemożliwa do realizacji z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania poza teren Gminy Zbiczno. Trzy rodziny wypełniły działania z planu pracy i ich funkcjonowanie poprawiło się co potwierdziła monitoring po zakończeniu współpracy. Dziecko w rodzinie osiągnęło pełnoletność i również zakończono tam współpracę.

Współpraca asystenta była kontynuowana w 8 rodzinach, w których przebywa 19 dzieci- 6 rodzin zobowiązanych do współpracy przez Sąd, 2 – dobrowolnie

W celu podniesienia swoich kompetencji zawodowych Asystent rodziny w 2023 roku uczestniczyła w szkoleniu stacjonarnym: „Terapia dziecka z diagnozą FASD”, oraz w konferencji „ Uzależnienia i ich wpływ na zdrowie człowieka”. Ponadto

asystent podnosiła swoje kompetencje w ramach własnego samodoskonalenia analizując literaturę fachową obejmującą pracę z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Ponadto asystent rodziny brała udział w następujących szkoleniach:

→ on-line: „Kryzys i interwencja kryzysowa – rola asystenta rodziny”

→ on-line: „Praca z dziećmi przejawiającymi zaburzenia (emocjonalne, zachowania lub zaburzenia psychiczne) i ich rodzinami. Depresja dzieci i młodzieży”.

Ponadto rodziny mogły liczyć na wsparcie ze strony GOPS-u min. korzystając z możliwości uzyskania wsparcia finansowego w związku z pozostawaniem przez rodzinę w trudnej sytuacji materialnej oraz dodatkowych ulg m.in. składając wnioski o wydanie Kartę Dużej Rodziny i dodatki przewidziane w przepisach wspomagające koszty utrzymania. Dodatkowo organizowane były alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu poprzez działania realizowane przez pracowników Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Zbicznie, np. zajęcia animacyjno – biblioteczne w każdej świetlicy znajdującej się na terenie Gminy Zbiczno oraz różnego rodzaju zajęcia sportowe.

Poniżej przedstawiono inne zadania wynikające z ustawy bądź programu oraz informację o realizacji przez Gminę.

- Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

W roku objętym sprawozdaniem nie funkcjonowały na terenie Gminy Zbiczno rodziny wspierające.

- Prowadzenie placówki wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Gminy Zbiczno nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego.

- Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Uczestnictwo w 4 szkoleniach.

- Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Obowiązek współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2023 r. jedno dziecko z terenu Gminy trafiło do instytucjonalnej pieczy zastępczej z tego tytułu poniesiono koszty opłat za pobyt w placówce opiekuńczo – wychowawczej w kwocie 6.275,02 zł.

Rodzina nie współpracowała z asystentem rodziny.

- Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3. Ośrodek realizował powyższe zadanie, sporządzając sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny (półroczne

i roczne) za rok 2023 r. i przesyłając je właściwemu wojewodzie z wykorzystaniem Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbiczynie sporządził i przekazał dwa sprawozdania rzeczowo – finansowe do wydziału Polityki Społecznej w Bydgoszczy.

- Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej prowadzony był na bieżąco zarówno przez asystentów rodziny, pracowników socjalnych Ośrodka, a także członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zbiczynie:

Asystentka uczestniczyła w pracach grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do prowadzenia procedury Niebieskie Karty w danej rodzinie.

Asystentka uczestniczyła w konsultacjach z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, specjalistami pracującymi w ramach punktu Konsultacyjnego.

Od września 2023 r. po zmianie przepisów dotyczących przemocy domowej asystent może sporządzić Niebieską Kartę.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 poz. 447 ze zm.), przedstawia się następujące potrzeby w powyższym zakresie.

1. Realizacja 3 - letniego gminnego programu wspierania rodziny, o którym mowa w art. 176 pkt 1 ustawy;
2. Sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
3. kontynuacja wsparcia Asystenta rodziny dla rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych;
4. utrzymanie zatrudnienia specjalistów: psychologa, terapeuty uzależnień i radcy prawnego;
5. kontynuowanie działań poza ustawowych poprzez realizację różnego rodzaju projektów jak również współfinansowanie ze środków gminnych;
6. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy rodzinie w środowisku lokalnym;
7. dalsza współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły, sądy);

8. zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo – wychowawczej;
9. udział rodzin objętych wsparciem w szkoleniu kształtującym umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych – w celu efektywniejszej i profesjonalnej pomocy udzielanej rodzinom uwikłanym w wewnętrzne spory i konflikty;
10. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej, asystenta rodziny.

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej składam roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2023 r.

Sporządziła:
Magdalena Ostrowska